

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2025-12-04
Besvaras senast
2025-12-18

Till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall (M)

2025/26:211 Rätten till färdtjänst för personer med funktionsnedsättning

I Uppföljning av funktionshinderspolitiken 2024 konstaterar Myndigheten för delaktighet (MFD) att personer med funktionsnedsättning fortfarande möter stora hinder i sin möjlighet till delaktighet och rörlighet i samhället.

Transport och rörlighet är avgörande för just delaktighet. Färdtjänst är en grundläggande service för dem som på grund av sin funktionsnedsättning inte kan resa med vanlig kollektivtrafik eller när omgivningen inte är tillgänglig. Bristande tillgång till färdtjänst och andra transporthjälpmiddel förstärker social isolering och ekonomisk utsatthet – särskilt när funktionsnedsättningen gör det svårt eller omöjligt att resa utan stöd. MFD betonar att tillgången till vård, stöd och en aktiv fritid brister kraftigt för många och att begränsad tillgång till transportstöd är ett allvarligt hål i stödsystemet.

Samtidigt har regeringen flyttat över ökat ansvar till kommuner och regioner, men MFD konstaterar att trösklarna till individuella stödinsatser i praktiken blivit högre. Det innebär att personer som har behov av färdtjänst riskerar avslag, hårdare bedömningar och krångliga processer som i realiteten inskränker deras rörlighet och frihet.

Detta speglas också i verkligheten. Den 3 april 2025 uppmärksammade SVT hur en person som är synskadad och behöver färdtjänst för att ta sig till och från sitt arbete har fått den indragen med hänvisning till att personen ”kan åka buss eller tåg”. Flera domstolar har på senare tid gjort liknande bedömningar, och som följd har exempelvis Skånetrafiken börjat dra in rätten till färdtjänst för synskadade. Färdtjänstchefer hänvisar till lagstiftning och domstolspraxis och menar att frågan ligger på regeringens bord. Samtidigt har myndigheten Trafikanalys redan föreslagit att lagen bör förtydligas så att den utgår från ett dörr-till-dörr-perspektiv – alltså individens faktiska förmåga att resa hela vägen självständigt. Den utredningen har legat hos regeringen i två år utan åtgärd.

Det är mycket problematiskt att personer som behöver färdtjänst för att kunna arbeta, studera eller leva ett aktivt liv får sin rättighet indragen på osäkra grunder och med hänvisning till kollektivtrafik som de i praktiken inte kan använda. Regeringen måste återkomma med förslag som säkerställer att alla som behöver färdtjänst får tillgång till den, i linje med Trafikanalys förslag och med MFD:s tydliga varningar om hur bristande rörlighet ökar isolering, ojämlikhet och utsatthet.

Enligt funktionsrättskonventionen ska konventionsstaterna göra det möjligt för personer med funktionsnedsättning att leva oberoende och att fullt ut delta på alla livets områden. Konventionsstaterna ska även vidta ändamålsenliga åtgärder för att säkerställa att personer med funktionsnedsättning får tillgång på lika villkor som andra till den fysiska miljön, till transporter samt till information och kommunikation.

Mot denna bakgrund vill jag ställa följande frågor till socialtjänstminister Camilla Waltersson Grönvall:

1. Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta för att säkerställa att personer med funktionsnedsättningar får rätt till färdtjänst?
2. Avser ministern och regeringen att göra funktionsrättskonventionen till lag?

.....
Nadja Awad (V)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann